



На вниманието на:

Дирекция „Централно координационно звено“

Администрация на Министерски съвет

Изх. № 147 / 29.08.2022 г.

Относно: Становище по Проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на комитети за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България и на програмите, съфинансирани от ЕФСУ, за програмен период 2021 – 2027 г.

Уважаеми дами и господа,

С настоящето бихме искали да благодарим за възможността да дадем своето становище по обявения на 15 август 2022 г. Проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на комитети за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България и на програмите, съфинансирани от ЕФСУ, за програмен период 2021 – 2027 г.

Становището е изготвено от Институт за икономическа политика в партньорство с експерти от Институт за зелена политика като част от съвместната ни работа по международен проект „Towards a climate neutral EU: Efficient allocation of EU funds“, който се реализира с подкрепа на European Climate Initiative.

В основата си, процесът на създаване на Комитети за наблюдение (КН) на Споразумението за партньорство (СП) на Република България и на програмите, съфинансирани от ЕФСУ за програмен период 2021 – 2027 г. да е закъснял, въпреки това на този етап могат да бъдат взети под внимание следните ограничения/възможности:

1. И в сегашното предложение за създаване на КН, в техните правомощия липсва възможността те да извършват и/или поръчват анализи за изпълнението на съответните програми, както и в съответствие със заключенията им да предлагат на оторизираните органи разследвания и други подходящи действия при установено неизпълнение или лошо изпълнение на задълженията на съответните институции и бенефициенти, особено когато последните са държавни или общински институции и фирми.

2. В постановлението е необходимо да залегнат изрични текстове, с които не просто да се оторизират КН на СП и КН на програмите да приемат разпоредби за „прилагането на принципа на прозрачност“, а комитетите да бъдат задължени да

прилагат този принцип в максимално голяма степен.

3. Считаме, че броят на представителите на всяка група ЮЛНЦ (чл. 3, ал. 3, т 12 и чл. 13, ал. 3, т. 11) във всеки комитет трябва да бъде двама, а не един. Това е сигурен подход, за да се гарантира активно и смислено участие, вкл. по отношение задълженията на тези представители към общностите, които представляват, отколкото изискването на чл. 5, ал. 4, т. 4 и чл. 15, ал. 4, т.4.

4. Предлагаме да отпадне т. нар. „съвещателен глас“, който е лишен от смисъл. Вместо това да се постанови, че всички външни участници в заседанията на КН – били те от изброените институции или други (напр. поканени изрично по определена точка от дневния ред и т.н.), имат право на изказвания и представяне на писмени документи, становища и възражения. Това е по-добър начин за прилагане принципа на прозрачност.

5. Предлагаме чл. 3, ал. 7 и чл. 13, ал. 11 да бъдат допълнени с текстове, които:

- указват, че предложение за покана на външни участници може да бъде отправяно от всеки член на КН;

- при отказ от покана на предложен външен участък от страна на председателя на КН, предложението се подлага на гласуване от самия КН в началото на съответното заседание, след като се даде възможност на вносителю да изложи мотивите за искането за покана.

6. Както отбелязахме в т. 3 по-горе, предлагаме в чл. 3, ал. 3, т 12 , чл. 5, ал. 3, чл. 13, ал. 3, т. 11 и чл. 15, ал. 3 да се запише, че представителите на съответните групи ЮЛНЦ избират помежду си двама основни и двама резервни членове на КН.

7. Предлагаме изискването на чл. 5, ал. 4, т. 4 и чл. 15, ал. 4, т. 4 да отпадне. Това е едно рестриктивно изискване, което пречатства не само предварителното облекчаване на изборната процедура, но и ограничава правото на избор на самите ЮЛНЦ да изберат компетентни и заслужаващи доверие представители. Смятаме, че те имат право да предлагат и избират не само членове на своите органи или лица, които са в договорни отношения с дадено ЮЛНЦ, но и всеки свои член, както и външни лица със съответния опит, знания и възможности.

8. Доколкото естеството на работа на ЮЛНЦ предполага широко сътрудничество помежду им и с външни експерти, предлагаме техните представители да могат да канят за изказвания по определени точки от дневния ред експерти, които да представят становището на съответната общност по даден въпрос и да отговарят на въпроси от страна на членовете на КН. Заявката за участие и изказване на такива представители следва да бъде направена най-късно до 3 (три) дни преди съответното заседание на КН и не може да бъде отхвърляна без мотиви.

9. Предлагаме правилата за създаването на постоянни и временни подкомитети, заложено в чл. 7 и чл. 16 трябва да бъде заложено в приложение към настоящия проект за ПМС, за да се установят добри практики в тази дейност.

10. Предлагаме заседанията на КН (чл. 8, ал. 1 и чл. 18, ал. 1) да бъдат най-малко два пъти, а не веднъж годишно.

11. Предлагаме извънредните заседания да се свикват по искане на една четвърт,

а не на една трета от членовете на КН (чл. 8, ал. 3 и чл. 18, ал. 3).

12. Смятаме, че кворумът за откриване и провеждане на заседания на КН (чл. 8, ал. 4 и чл. 18, ал. 4) трябва да бъде две трети, а не половината. След като е предвидена възможност решенията да се взимат с две трети от гласовете на присъстващите, следва да се осигури максимално широко представителство, за да не се получи вземане на решения с около една трета от всички членове.

13. Предлагаме заседанията на КН да бъдат задължително, а не пожелателно записвани с аудио-визуална техника, като за целта се осигурява лесно идентифициране на всеки изказващ се (чл. 8, ал. 7 и чл. 18, ал. 7).

14. Предлагаме утвърждаването на протокола от дадено заседание на КН от неговия председател да бъде правено след като членовете му имат двуседмичен срок да се запознаят с проекта за протокол и да направят корекции и възражения в писмен вид.

15. При вземането на неприсъствени решения проектът за решение да се смята за приет, когато е съгласуван с консенсус, а не с две трети (чл. 9, ал. 3, т. 2 и чл. 19, ал. 3, т. 2). Проект за решение може да се приема с две трети от имащите право на глас членове само след постъпили гласове на всички членове и наличието на възражения. Така ще се избегне прекратяване на гласуването веднага след набиране гласовете на две трети от всички членове на КН.

16. Смятаме, че предложението за включване на трима редовни члена извън посочените в чл. 13, ал. 3 и ал. 4 по инициатива на председателя на КН (чл. 13, ал. 5) отваря вратата за корупция. Подобно решение следва да подлежи на тайно гласуване и да се взема единствено с консенсус от членовете, определени по реда на чл. 13, ал. 3 и ал. 4. Съответно ал. 6 на чл. 13 следва да отпадне.

17. Смятаме, че процедурите за избор на представители на различните групи ЮЛНЦ по чл. чл. 3, ал. 3, т. 12 и чл. 13, ал. 3, т. 11, описани в Приложение 2 са рестриктивни и дискриминационни спрямо представителите на гражданското общество. Това се отнася по-специално до:

- начина на информиране за началото на процедурите по избор (т. 1 от Раздел I и т. 1 от Раздел II). Предложен е полупасивен подход, при който е напълно възможно информацията да бъде пропусната в посочения (т. 3 от Раздел I и т. 3 от Раздел II) 15-дневен срок. Това е проблем особено за организации, чийто членове работят на терен в определени сезони (например природозащитните организации), а те са една от най-заинтересованите групи ЮЛНЦ, доколкото представляват най-важния хоризонтален приоритет на европейските фондове – околната среда и климат. Предлагаме поканите за начало на процедурите да бъдат изпращани и до известни на съответните групи ЮЛНЦ координиращи организации, организации-мрежи и/или вътрешногрупови портали за информация по общ списък за всички УО на програмите. Алтернативно предложение: 15-дневният срок за подаване на заявления за участие да се удължи на 30 дни.

- броя на представителите – един, а не двама основни. Един представител е по-лесно да бъде притискан, манипулиран или игнориран при спорове. Предлагаме

навсякъде, където се указва броят на представителите на съответните групи ЮЛНЦ да бъде записано, че се избират по двама основни и трима резервни членове за всяка група.

- изискването за излъчване на представител само измежду служителите или членовете на „върховен орган или на управителен орган“ на предлагащото НПО (чл. 5, ал. 4, т. 4 и чл. 15, ал. 4, т. 4.). Така се блокира възможността за предлагане на членове на други НПО или външни лица (експерти), притежаващи по-голям опит в рамките на изискванията за представителство и имащи доверието на повече от една НПО, т.е. реално представляващи общности от ЮЛНЦ. Предлагаме да няма ограничения за предлаганите представители по линия на членство или договорни отношения, т.е. всеки български гражданин, който отговаря на другите условия, да може да бъде предлаган за представител.

- изискването на т 4 б) от Раздел I „списък с описание на изпълняваните проекти, програми и/или дейности съгласно чл. 5, ал. 1, т. 3 и 4, както и документи, доказващи изпълнението им“ и огледалните изисквания на т. 5 б) от Раздел II, невъзможността за изпълнението на което може да е свързано с различни обективни причини. Предлагаме от тези изисквания да отпадне предоставянето на документите за доказване на изпълнението, а да се предоставя само списък с описание на изпълняваните проекти, програми и/или дейности, заверен от председателя на ЮЛНЦ или от изрично упълномощен от него член на ръководството.

- Постановките на т. 10 от Раздел I и т. 11 от Раздел II, според които при липса на получени заявления, повторната процедура за избор на представители се провежда „преди следващото заседание на Комитета, но не по-рано от една година след провеждането на първата процедура за избор“. Това означава потенциалният представител на тази група организации да пропусне поне едно, а вероятно и повече заседания на съответния КН. Предлагаме повторната процедура да бъде провеждана в рамките на 3 месеца от провала на съответния избор, по аналогия съответно с т. 9 от Раздел I и т. 10 от Раздел II.

18. С цел повишаване прозрачността и даване възможност за по-широко и смислено участие на гражданското общество, предлагаме всички подготвителни документи за заседанията на КН (вкл. и при неприсъствено вземане на решения), да бъдат качени на интернет страниците на съответните КН в 10-дневен срок преди съответното заседание или вземане на неприсъствено решение.

Оставаме на разположение при необходимост от допълнителна информация.

С уважение,



Ясен Георгиев

Изпълнителен директор

Институт за икономическа политика



Петко Ковачев

Директор

Институт за зелена политика